

Indland

Naja Dandanell, Casper Dall og Jørgen Steen Nielsen

LESETID 3 MIN.

Krisebevidsthed og liberale hjerner forhindrer oprør

Mens en ny undersøgelse dokumenterer markant lønstigning på direktionsgangene, fokuseres der i det offentlige på løntilbageholdenhed. Men det får ikke danskerne på barrikaderne – formentlig, fordi lønmodtagere har vænnet sig til en tankegang, der ikke er ligelønsorienteret, vurderer eksperter

I sidste uge var flere tusinde samlet til en demonstration til støtte for Danmarks Lærereforening i forhandlingerne om ny arbejdstidsaftale for lærerne. Men på trods af voksende ulighed mellem dem, der tjener mest, og dem, der tjener mindst i Danmark, er der ikke tegn på, at danskerne går på barrikaderne.

📷 **Matin Sylvest Andersen**

🕒 27. marts 2013

💬 **Kommentarer (12)**

Lønfest på direktionsgangen lyder som et levn fra før finanskrisen. Men det er ikke desto mindre tilfældet for direktionsmedlemmerne i virksomhederne under det toneangivende danske aktieindeks, C20. Trods tider præget af lavvækstøkonomi og fyringer er høje lønninger fortsat en realitet. Alligevel ser man ikke protester eller oprør blandt lønmodtagerne. Og fraværet af social indignation skyldes ifølge lektor på Institut for Statskundskab ved Aalborg Universitet Johannes Andersen, at man har vænnet sig til en fortælling om det private arbejdsmarked som det progressivt gode: Der skal skabes job i det private for at styrke væksten. Og hvis direktørerne er i stand til at skabe fremdrift, er det kun det gode og skal honoreres. Omvendt skal resultater i det offentlige ikke honoreres, pointerer Johannes Andersen.

»Den dagorden, vi ser vores verden igennem, handler i høj grad om, at den private sektors initiativrigdom er guld værd, mens den offentlige sektors pengeforbrug er negativt. Det vil sige, at hvis man i det private erhvervsliv kan demonstrere, at man faktisk er gået frem i løn, er den underforståede tone, at man har gjort sig fortjent til det,« siger Johannes Andersen. Han påpeger, at selv om lønudviklingen grundlæggende kan virke uretfærdig på lønmodtagerne, vil det ikke skabe et oprør.

»Det sker formodentlig ikke, fordi danskerne har vænnet sig til denne udvikling, hvor det kun er de private virksomheder, der kan matche den konkurrenceindstilling, der efterspørges,« siger Johannes Andersen. Han peger på, at krisen er en af de afgørende årsager til det verdenssyn.

Nyt samfundssyn

Også filosof Anders Fogh Jensen mener, at forargelsen over lønforskellen udebliver, fordi der ligger en ny samfundsteori til grund. I dag er den liberale ideologi blevet *common sense*, og det bevirker en positiv opfattelse af ulighed, forklarer han.

»Når folk oplever udviklingen som retfærdig, skyldes det den liberale ideologi, som blev kørt igennem som økonomisk teori i 1980'erne. Det har forplantet sig som almindelig sund fornuft nu, sådan at almindelige mennesker finder det rigtigt, at ulighed i samfundet skaber dynamik og mere vækst,« siger han.

På den måde bliver ulighed ikke anset for at være uretfærdig. »Vi kan godt se fornuften i, at dem, der driver samfundet frem, får en højere løn. Vi har accepteret den norm. Det er dét, økonomerne siger, og på den måde ophøjes det til sandhed,« siger Anders Fogh Jensen.

Krisebevidsthed

Lektor ved Institut for Økonomi og Ledelse på Aalborg Universitet Jørgen Stamhus peger på, at regeringen bærer en del af ansvaret for de udeblevne reaktioner.

»Du tynger jo folk med krisebevidsthed. Når du har fået skabt en aura af krise, så holder selv fagbevægelsen sig i ro og retter ind til højre. Der kommer nogle pip fra venstrefløjen, når f.eks. reguleringssatser ændres, men overordnet skabes der en politisk dagsorden om, at det er ofre, vi må bringe af hensyn til sparsommelighedspolitik, og hvad der ellers gennemsyrrer økonomisk politik i dag,« siger Jørgen Stamhus.

Heller ikke hos Enhedslisten forventer man store opstande, »men man kan gøre oprør på mange måder,« pointerer retsordfører Pernille Skipper og nævner Facebook og læserbreve som mulige oprørskanaler.

»Jeg tror ikke, at man skal undervurdere den danske befolkningsmodstand mod den politik, der bliver ført af flertallet lige nu,« siger Pernille Skipper.

– *Hvorfor er der så ikke flere, der stemmer på Enhedslisten?*

»Mange danskere så gerne, at regeringen begyndte at føre den politik, de rent faktisk blev valgt på. Men hvorfor man går til Enhedslisten, Venstre eller sofaen er svært at svare på. Jeg tror, det handler om frustration, og derfor kan jeg godt forstå, hvis nogle går til Venstre, fordi de kan se, at regeringen selv opgiver sit politiske projekt.«

 Bliv opdateret med nyt om disse emne

Prøv Information gratis i 1 måned

KLIK HER <[HTTPS://MIT.INFORMATION.DK/KOMBI?ARTBTMTRSOPN](https://mit.information.dk/kombi?artbtmtsropn)>

Allerede abonnent? **Log ind her <<https://www.information.dk/bruger?artbtmts&destination=indland/2013/03/krisebevidsthed-liberale-hjerner-forhindrer-oproer>>**